

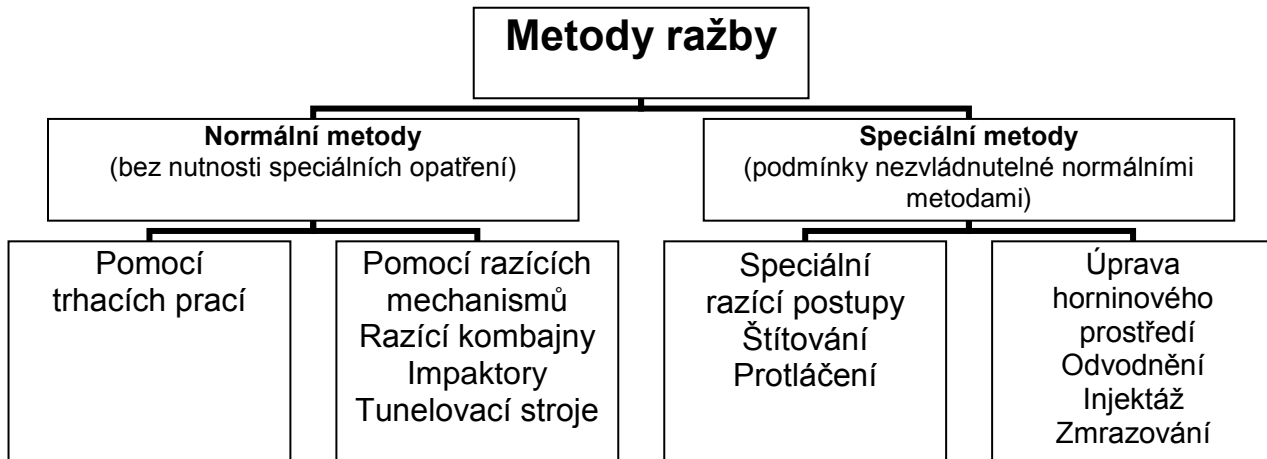
VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ - TECHNICKÁ UNIVERZITA

**Katedra geotechniky a podzemního
stavitelství**

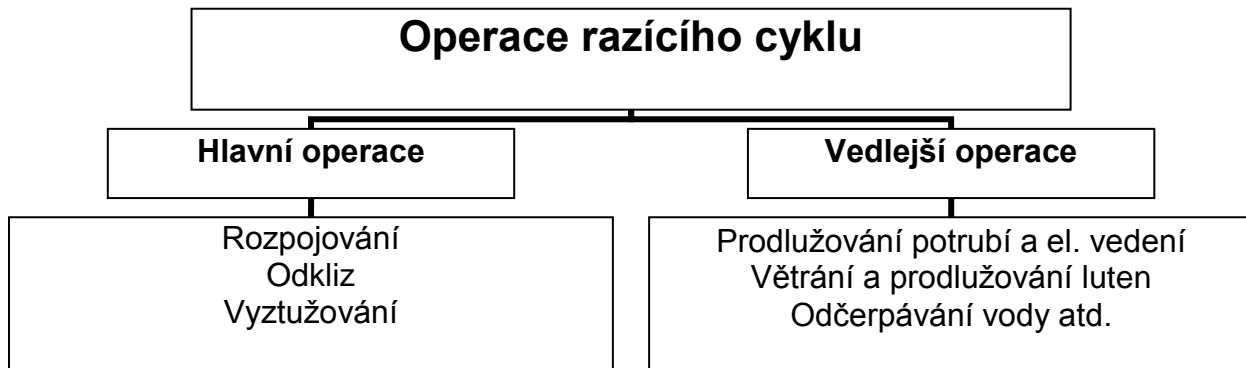
PODZEMNÍ STAVITELSTVÍ
PŘEDNÁŠKY

4 TECHNOLOGIE RAŽENÍ

Technologie ražení podzemních děl lze rozdělit:

Cyklické ražení je složeno ze základních operací razícího cyklu:

4.1 Vrtání vývrtů pro nálože:

A/ RUČNĚ

Vrtačky a vrtací kladiva dělíme: dle váhy na - lehká
- těžká

dle pohonu na - elektrická
- pneumatická
- hydraulická

dle principu na - rotační
- příklepná
- rotačně-příklepná

B/ POMOCÍ VRTACÍCH VOZŮ na podvozku – kolejovém

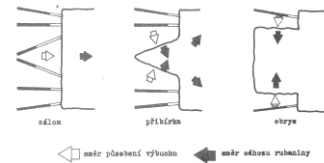
– housenicovém
– kolovém

s pohonem – hydraulickým
 – elektro-hydraulickým
 – diesellovým

Vrtací dláta a korunky:

uspořádání vrtacího dláta: - monobloková vrtací dláta
 - dláta s vrtací korunkou
 - dláta s rozšiřovací vrtací korunkou
 korunky: křížové
 jednobřité
 sférické z tvrdokovu atd.

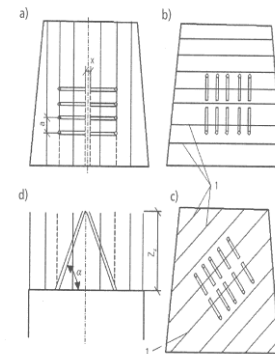
Vrtná schémata – obrazce rozmístění vrtů:

Vrty rozdělujeme na: - zálomové
 - přibírkové
 - obrysové

Vrty mohou být: - nabité
 - nenabité

Nabité nejčastěji obsahuje náložky
 trhavin+rozbušku+vedení+ucpávku
 Ucpávky jsou: - vodní
 - pískové, jílovopískové

Klínové zálomy
 a) svislý, b) horizontální, c) šikmý, d) podélný řez; 1 – plochy ostužnosti, Z – délka zářonu, a, x – vzdálenost zářonových vrtů na ploše tělby a na jejich konci, a – úhel navrtávání

Zálomy jsou: - sbíhavé (klínový, vějířový, kuželový...)
 - přímé – paralelní
 - přechodné

4.2 Trhavy a rozněcovadla:

Trhavy

Spotřeba trhavy závisí především na:

- vlastnostech horniny a masivu
- velikosti průřezu výrubu
- pracovní schopnosti a hustotě trhavy
- průměru náložky a vrtu
- dokonalosti provedení – lidský faktor

Nejdůležitější charakteristiky: - kyslíková bilance
 - brizance
 - detonační rychlost
 - objemová hmotnost
 - objem povýbuchoých zplodin

Trhavy pro podzemního stavitelství:

- klasické trhavy (směs výbušniny, oksličovadla, paliva a pomocných příměsí)
 dělí se podle konzistence na: sypké – např. Permonex V19
 poloplastické – např. Ostravit C, Slavit V

plastické – např. Perunit E, Semtex

- moderní skalní trhaviny rozlišujeme:
  - jednoduché směsi (bez obsahu výbušné složky) – DAP, ANFO obsahující vodu – tr. plastifikované vodou
    - SLURRY
    - emulzní (obsah zápalných bodů) – např. Emsit
  - koncentrované DAPy – kombinace předchozích
- příložné trhaviny
  - Pentrit, Pentritol

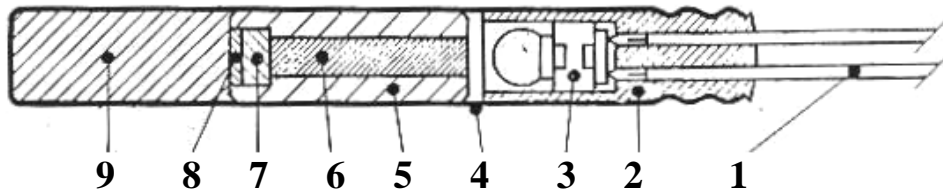
Rozněcovadla

Zážehová (klasická-nobelova) rozbuška:

- zážeh pomocí zápalnice (bleskovice, mikrobleskovice)

Elektrická rozbuška:

- spojení elektrického palníku s klasickou rozbuškou v dutince
  - zážeh elektrickým podnětem z roznětnice
  - možnost časovat
  - elektronické rozbušky

1 - přívodní vodič   2 - těsnění   3 - el. Pilule   4 - dutinka   5 - pouzdro zpoždovače
 6 - zpoždovač   7 - primární náplň   8 - ochranná vrstva   9 - sekundární náplň

Elektronická rozbuška:

- spojení elektrického palníku s klasickou rozbuškou v dutince a odpalovací elektroniky
  - zážeh elektrickým podnětem z roznětnice
  - možnost časovat po 1 ms od 0 do 20 000 ms

4.3 Odkliz rubaniny v podzemním stavitelství

Odkliz horniny je prováděn jedna naložením samotné horniny a odvozem z ven z podzemního díla. Nakládání horniny může být prováděno nakladači cyklickými nebo kontinuálními.

Cyklické nakladače:

- přehazovací
- s bočním výklopem
- přepravníkové

Kontinuální nakladače: nahrnovací ramena nebo lopata

Odvoz horniny: důlní vozy, pásový dopravník, kolovými dopravními prostředky

Podvozek: kolový, housenicový, kolejový
Pohon: vznětový, elektrohydraulický

4.4 Výztužní materiály a konstrukce

Materiálu:

- Dřevěné
- Ocelové
- ocelolitinové(litinové)
- betonové
- železobetonové
- kombinované

Zp. Stabilizace

- zpevňující
- podpěrné

Stabilizace obvodu díla

- otevřené
- uzavřené

Pracovně-deformační charakteristiky

- poddajné
- nepoddajné

Způsobu budování

- monolitické
- prefabrikované

Etapy budování

- dočasné (primární)
- trvalé (sekundární)
- jednovrstvé
- vícevrstvé

Dřevo:

Užití v PS: - výztuž štol
- dočasná výztuž u klasických tunelovacích metod
+ obnovitelnost, opracovatelnost
- hořlavost, životnost

Ocel, litina

Užití v PS: - ocel jako rámová a plošná výztuž, sítě, svorníky
- litina jako plošný tybink (metro)
+ pevnost v tahu

- váha

Beton, železobeton, ocelobeton:

Užití v PS: - nejčastější výztuž
- dočasná i trvalá výztuž

Dle zp. výroby dělíme na:

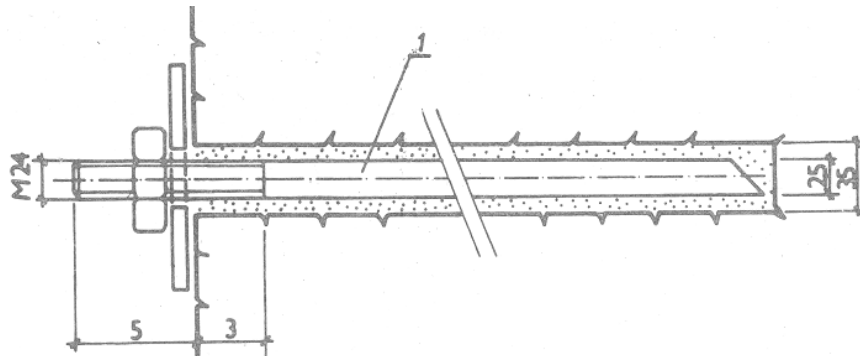
- monolitický: stříkaný beton – suchý, mokrý, s mikrovýztuží
čerpaný beton – prostý, železobeton
- prefabrikovaný tvárnice
tybinky
panely
- ocelobeton beton + rámová ocelová výztuž

Svorníky, kotvy:

Užití v PS: - samostatně nebo v kombinaci s jinými výztužnými systémy

Dělíme dle: - délky svorníky (do 3m)
kotvy (3-12m)
lanové kotvy (nad 12m)

- zp. ukotvení bodově kotvené
plošně kotvené
- zp. upnutí mechanické
lepené, tmelené
kombinované

Lepený svorník SvL, 1-žebírková ocel